

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Cdločna beseda našega zadružništva

Nam Jugoslovanom, ki smo kot kmetje, delavci in obrtniki po veliki večina mali ljudje, narekuje že ta okolnost sama, da se moramo združevati v močnejše in odpornejše enote. Te morajo biti take, da potrosimo zanje po eni strani čim manj svojih sil, da pa nam one hkratu po drugi strani nudijo kar največ zaslombe in moči. Tako možnost združevanja pa najdemo samo v — zadrugah. Zato je za nas zadružništvo pogoj uspešnega gospodarskega in kulturnega napredka našega človeka, zato ni čudno, če je bila zadruga prva naša ljudska gospodarska organizacija in če predstavlja zadružništvo že danes po relativno kratkem času najmočnejšo organizacijo v državi.

V soboto in nedeljo so na skupščini in kongresu Glavne zadružne zveze v Osljeku zborovali predstavniki našega zadružništva. Bil je to sicer običajen letni zbor, ki je podal pregled dela in stanja celotnega jugoslovanskega zadružništva, vendar je dogodek močno odjeknil v javnosti ne samo radi važnosti te ljudske ustanove, temveč morda še bolj zaradi poučnih podatkov, ki so bili objavljeni v poročilih, in radi tehtnih izjav in ugotovitev, ki so bile izrečene na zadružnem kongresu.

Izčrpno poročilo kaže, da je bilo koncem lanskega leta v naši državi 8526 gospodarskih zadrug, ki so imele 1.061.482 članov. V primeri s prejšnjim (1933) letom je naraslo število zadrug za 299, kar pomeni, da kljub ali morda prav radi krize zadružna organizacija dalje narašča. To je gotovo znak, da je zadružništvo vendarle še zdravo in prav v težkih gospodarskih časih malemu človeku bolj potrebno kakor v dobrih. Nadaljni statistični podatki kažejo, da so zadruge zbrale 2.245 milijonov Din hranilnih vlog in podelile 2.038 milijonov Din posojil. Lastno imetje (rezerve in deleži) pa je znašalo 373 milijonov Din, blagovne zaloge so znašale 115 mil. Din, vrednost investicij (strojev, orodja in skladišč, brez zadružnih domov) pa je znašala 94 milijonov Din.

To so brez dvoma impozantne številke, osobito če pomislimo, da so vse to ustvarili po veliki večini sami naši mali ljudje, ki živijo takorekoč iz rok v usta, ki so raztreseni po hribih in dolinah in ki so zelo mnogi še nepismeni, na moderno skupno gospodarstvo se pa posamezniki nekoliko razumejo. Če so kljub temu zgradili tako mogočno zadružno trdnjavo, tedaj je to pač dokaz globoke morale in volje do napredka.

Poročila na kongresu, osobito ona o kreditnih in ostalih splošnih gospodarskih vprašanjih so pokazala vzroke in posledice sada-

njih težkih razmer, pa tudi na naloge, ki jih ima zadružništvo še izvršiti glede notranje izpopolnitve in zunanje poglobitve dela.

Kritično in ne preveč laskavo za naše narodno predstavništvo je bilo osvetljeno tudi vprašanje finalizacije agrarne reforme, ustanovitve kmetjskih zbornic, kmetjske zaščite, fiskalne politike, osobito pa »reševanja« denarne in kreditne organizacije. Z zadovolj-

Položaj v skupščini

Po glasovanju v narodni skupščini, ki se je vršilo 20. oktobra ob priliki volitev predsedništva in kjer je bil izvoljen g. Stevan Čirič s 171 glasovi proti 136, ki jih je dobil g. Mirko Komnenović, minister za telesno vzgojo, so se izvršile nekatere znatnejše spremembe pri poslanskih klubih.

Večinski klub, ki je šel pred glasovanjem okrog 200 poslancev, se je pretvoril v klub JRZ in šteje sedaj 135 poslancev. Predseduje mu narodni poslanec g. Dragiša Cvetković. Od slovenskih poslancev so pristopili v ta klub sledeči gg.: dr. Koce, Anton Kersnik, Karlo Gajšek, dr. Semrov, dr. Veble, Miha Brenčič in dr. Klar. Na podlagi strankinih pravil bo klub JRZ prevzel vodstvo strankine politike, kakor tudi njeno organizacijo po celi državi v svoje roke.

Na novo je bil ustanovljen Narodni delovni klub, ki šteje sedaj 35 poslancev, a se mu bo priključila v kratkem še skupina narodnih poslancev iz Sumadije in Vardarske banovine. Od slovenskih poslancev se je večina organizirala v tem klubu. Poleg onih, ki smo jih že zadnjič navedli, se je vpisal v »Narodni delovni klub« tudi g. Vinko Gornjak, ki je bil pomotoma izpuščen v zadnjem poročilu »Kmetjskega lista«. V začasno vodstvo kluba je poslala vsaka skupina po enega člana.

»Jugoslovanski klub narodnih poslancev« (Jevtičev) šteje okrog 70 članov, a »Nezavisen nacionalen klub« okrog 50.

Predsedniške volitve v narodni skupščini so strahovito razburile »Slovenca«, glasilo JRZ v Dravski banovini. V ponedeljek 21. oktobra se je v svojem uvodniku skopal na narodne poslance in jih imenoval »petomajske desperade (obupance)«, ki so poslednjič glasovali. cana s kraljevskim ukazom. Na dnevnem redu bodo volitve stalnih parlamentarnih odborov. Stalni skupščinski odbori so tile: finančni, ki šteje 31 članov in ravno toliko namestnikov, administrativni, imunitetni, verifikacijski in odbor za prošnje in pritožbe. Zadnji štirje odbori štejejo po 21 članov in enako število namestnikov. Volitve v te odbore so tajne in proporcionalne,

stvom pa je vzel kongres na znanje, da je vlada končno le predložila narodnemu predstavništvu načrt enotnega zadružnega zakona in da želi pri končnem pretresu zakona upoštevati upravičene predloge našega zadružništva, v kolikor ti predlogi še niso bili upoštevani pri sestavljanju načrta.

Po vsem tem ni dvoma, da bo naše zadružništvo brez večjih posledic prebrodilo sedanje gospodarske težave in v bodoče na podlagi novega zakona, ki bo pomagal prečistiti zadružne vrste in utrditi temelje, še uspešnejše služilo gospodarskemu in kulturnemu napredku hrbtenici države — delovnemu ljudstvu.

to se pravi, da odpade na vsako listo toliko mandatov, kolikor je sorazmerno dobila glasov. Volitve v stalne odbore bodo enako važne kot so bile predsedniške.

Poplava v Južni Srbiji

Voda je do tal porušila in odplavila več kmetijskih domov

V petek popoldne med 3. in 5. uro je mesto Strumica doživelo strahotno poplavo. Nad mestom se je utrgal oblak in je v kratkem času padlo toliko dežja, da so bile nekatere ulice tako poplavljene, da sploh ni bilo mogoče hoditi po njih. Več hiš je v mestu in predmestjih močno poškodovanih. V predmestjih je voda dosegla globino do 2 metrov.

Še bolj kakor Strumica sama, je trpela vas Kukliš. Vas šteje 170 kmetijskih domov, leži pa 5 kilometrov od Strumice ob vznožju planine Belasice. Tu je voda več hiš popolnoma porušila in odplavila, druge pa je zalila in močno poškodovala. Najhuje prizadeti so si komaj oteli golo življenje.

Škoda, ki jo je voda povzročila na pridelkih, je ogromna. Okrog 50 kmetom je odnesla vse, kar so pridelali in kar so premogli. Skozi vas si je voda izkopala pravečato reko, ki je globoka 3 metre in široka do 50 metrov.

Najstarejši ljudje trdijo, da tako strahovite poplave v teh krajih še ne pomnijo. Kmetje si v nesreči vzajemno pomagajo in so tisti, ki jih neurje ni tolikanj prizadelo, takoj priskočili svojim nesrečnim sosedom na pomoč.

Nekaj iz sveta števil

Med Japonsko in Anglijo so vzpostavili v najnovejšem času telefonsko zvezo. Tri minute trajajoč pogovor stane 6 funtov (1500 dinarjev).

V Angliji živi okoli 20.000 ljudi, ki se preživljajo z lovom na krte. Ti polove na teden povprečno po 300 krto.

Za ozdravitev bolnega gospodarstva

Resolucija s kongresa Glavne zadrúžne zveze v Osijeku

Kongres, ki govorimo o njem v uvodnem članku, je sprejel tole resolucijo:

1. Naše gospodarstvo trpi že štiri leta zaradi velikega pomanjkanja gotovine, v prvi vrsti zaradi majhnega obtoka denarja, še bolj pa zaradi močne tezavracije. Zaradi tega so tisti, ki imajo po svojem položaju gotovino, v stanju, izkoristiti vsako priložnost. Kreditno združništvo, ki je pozvano, da intervenira v korist malega človeka, ne more uspešno vršiti te svoje misije, ker se mu od poklicane strani ne dajejo na razpolago zadostna sredstva, tako da ne more malih in srednjemohitnih domačij oskrbovati s potrebnim kapitalom. Zahtevamo, da država izda zaščitne ukrepe za doseg likvidnosti kreditnih zadrug, posebno pa še, da podpre združništvo z ustanovitvijo zadrúžne banke, ki naj se ji zagame možnost, da se bo oskrbela z zadostnimi denarnimi sredstvi. Če bi ta osrednja zadrúžna ustanova usposobila združništvo za kreditiranje in ureditev domačij, bi se napredek našega kmetijskega gospodarstva in tudi gnotno stanje najširših slojev našega naroda znatno izboljšalo.

2. V interesu jugoslovanskega združništva, v narodnem in državnem interesu zahtevamo, da se čimprej izdajo ukrepi za sanacijo težkega stanja našega združništva, da se popravijo težke razmere našega poljedelstva. Predvsem je treba sanirati Osrednjo zvezo hrvatskih kmetijskih zadrug v Zagrebu. Naproša se kr. vlada, da vprašanje te sanacije čimprej ugodno reši.

3. Potrebno je, da se čimprej dovrši izvedba agrarne reforme, da bo vsak agrarni interesent postal lastnik odkazanega mu zemljišča, na ka-

terem bo lahko delal in ga umno obdeloval kot lastno zemljo.

4. Istotako je potrebno, da se odpiše 50 odst. od posejil, ki so jih prejeli poljedelci iz državnih sredstev, ter v celoti uporabijo za zgraditev hiš kolonistov. Kar tiče drugih 50 odstotkov, pa naj se koristno omogoči, da jih bodo plačevali v drž. papirjih po nominalni vrednosti.

5. Proračun poljedelskega ministrstva je tako majhen, da ministrstvo ni v stanju izvršiti vse ukrepe, ki bi jih moralo storiti v korist pravičnega napredka poljedelstva, v čemer je vsebovan tudi napredek združništva, ki je največji instrument za povzdigo podeželja in vseh panog poljedelske delavnosti. Zato apeliramo zadrúžniki na vse merodajne činitele, da temu vprašanju posvetijo potrebno pozornost in pristopijo k rešitvi tega perečega vprašanja.

6. Nujno potrebno je, da vodilne osebnosti našega združništva v interesu proizvajalcev in konzumentov vpostavi čim tesnejše poslovne zveze med kmetijskimi in mestnimi zadrugami, da bi se tako izključil zaslužek posredovalcev, ki gre tako v škodo producentov kakor tudi konzumentov.

7. Zaradi skorajšnje rešitve vprašanja glede sankcij, ki so bile sprejete v Ženevi, z ozirom na bodočo prepoved izvoza v Italijo, je treba dati našemu kmetijskemu gospodarstvu, ki je najbolj interesirano in tudi najbolj kompetentno, da poda svoje mnenje v tem oziru potom Glavne zadrúžne zveze kot vrhovne ustanove zadrúžno organiziranega kmetijstva, možnost, da se o tem samo izjavi.

Prvi pobornik kmetijske misli

Matija Gubec dobi v Zagrebu spomenik

Prav za prav je čudno, da največji in najodličnejši pobornik kmetijske misli v kmetijski državi tako dolgo ni dobil dostojnega spomenika. Zdaj se je končno odločilo hrvaško pevsko društvo »Zvonimire« v Zagrebu, da popravi, kar je bilo zamujeno. Ustanovilo je »Sklad za postavitev spomenika Matiji Gubcu v Zagrebu in poprsja v Dolnji Stubici. V ta sklad je vplačanih nekaj večjih zneskov, tako da bo mogoče v kratkem organizirati širokopotezno nabiralno akcijo.

Ob tej priliki je razpisalo pevsko društvo »Zora« tudi natečaj za najboljšo pesem o Gubcu. Prejelo je lepo število dobrih pesmi, ki opevajo velikega kmetijskega junaka. Z ozirom na bogastvo misli, ki so izražene v teh pesmih, bo društvo dalo vse natisniti, najboljše pesem bo pa tudi uglasbena.

Spomenik bo napravil največji jugoslovanski likovni umetnik, kipar Meštrović, ki je deležen svetovne slave in priznanja.

Pri delu za ta spomenik bomo z veseljem sodelovali tudi Slovenci. Saj smo slovenski kmetje od nekdaj v Matiji Gubcu videli vteleženo tudi slovensko kmetijsko misel, tudi našo staro pravdo. Prepričani smo, da bomo tako na najvidnejši, pa tudi na najbolj uspešen način poudarili, da je kmetstvo v Jugoslaviji enotna, idejno trdno povezana sila, ki je edina tako močna in stalna, da država mirno in z zaupanjem gradi nanjo svoje temelje.

Mučeniški, a vendar svetli in svojem jedru zmagoviti lik Matije Gubca bodi vsem kmetom v Jugoslaviji vir moči, samozvesti in vere v zmago kmetijskih pravic in kmetijskega dela. Kakor smo v našem listu že ponovno naglašali, je dana podlaga za srečnejšo bodočnost kmetijskega ljudstva samo v enotni, skupni kmetijski zavesti in iz nje smotreno organiziranem gospodarskem,

kulturnem in politično socialnem delu kmetijskega življa in vseh onih ljudi, ki so vzlele drugačnim poklicem ohranili pošteno kmetijsko miselnost.

Slovensko ženstvo za svoje pravice

V Ljubljani je te dni zborovalo slovensko ženstvo in v tehtnih poročilih povdarjalo svoje zahteve po popolni enakopravnosti z moškimi na vseh poljih javnega življenja.

Mi zahteve našega poštenega in idealnega, delavnega in požrtvovalnega ženstva popolnoma razumemo in v bistvu tudi docela soglašamo z njimi. Prav jasno nam je, da ženska zdravniška ženska v boleznih laže svetuje kakor moški zdravnik. Tudi vemo, da ženska sodnica laže razume in pravilno oceni zablode mladoletnih ali pa deklet, ki jih je blatna reka borbe za obstoj potegnila na dno. Tudi vemo, da ženske niso nič manj požrtvovalne državljanke nego moški državljani, zato jim v načelu niti političnih pravic ne odrekamo. Saj pravi celo naš pregovor, da žena podpira tri vogale pri hiši.

Bolesno pa je ženstvo samo občutilo in v svojih poročilih tudi ugotovilo, da na njegovem zborovanju velik del organiziranega kmetijskega ženstva — ni zastopan.

To rano čutimo tudi mi in mislimo, da nam naše ženstvo ne bo zamerilo in nas bo prav razumelo, ako pravimo, da je naloga nas vseh ne glede na spol, osvoboditi slovensko kmetijsko ženo tuje miselnosti, pripraviti jo do svobodnega gledanja in ocenjevanja vseh dogodkov v javnem življenju. Kakor hitro to dosežemo, smo storili

velikansko kulturno in socialno delo, ki bo res preuredilo in v marsičem izboljšalo in odstranilo gnulobo iz našega narodnega telesa. Potem se slovenski ženi ne bo več treba boriti nikjer za enakopravnost, ker si jo bo lahko vzela sama. Vsak pameten politik in državnik ji jo bo — ponujal.

Bogomir Bradáč — kmet-državnik

Českoslovaško politično življenje, zlasti pa še českoslovaški kmetijski pokret zadevajo zadnja leta težke izgube najboljših delavcev. Ni se še ublažila bol za velikim državnikom Antonom Švehlo, ustvariteljem in voditeljem ne samo českoslovaškega, temveč evropskega kmetijskega pokreta, ni še trava dobro obrasla grobov nje-

govih ožjih sodelavcev, ki so tik pred njim all tik za njim zapustili vrste bojujočih za pravice zapostavljenega kmetstva, ko je nenadoma odjeknila v svet vest, da je nehal služiti narodu in državi Bogomir Bradáč, sedanjí predsednik poslanske zbornice in bivši kmetijski in vojni minister českoslovaške republike, eden najjačjih in najvidnejših voditeljev českoslovaške kmetijske stranke.

Rojen 1. 1881. kot kmetijski sin v Židovicah na Češkem je absolviriral gospodarsko šolo ter se pozneje vpisal kot izredni slušatelj na praško univerzo. Doma je podedoval trdno, čeprav za tamošnje razmere ne preveliko posestvo, njegova poglavitna dedščina pa je bila njegova kmetijska narava z vsemi odlikami starega kmetijskega rodu. Tej svoji naravi je sledil, ko se je že kot mlad kmetijski fant posvetil javnemu delu, v katerem je vztrajal in zmagoval do svojega poslednjega diha.

Občinski svetovalec in župan domače občine je bil, še ne 30 let star, izvoljen za državnega poslanca na Dunaju, kjer se je neustrašeno, kljub veleizdajniškemu procesu, boril za pravice svojega naroda zlasti še med svetovno vojno. Po prevratu je bil član poslanske zbornice nepretrgoma do svoje prerane smrti. Zavzemal je visoka in odgovorna mesta v zbornici sami kakor tudi v vladi kot minister, a smrt ga je iztrgala s predsedniškega mesta poslanske zbornice.

Toda Bradáč je bil in je ostal — kmet. Kadar se v duhu spomnim nanj, ga vidim kot načelnika kmetijske konjeniške organizacije na čelu svojih kmetijskih fantov, v sedlu na čilem konju. Da, bil je vitez-konjenik, ki je branil in se boril kot ponosen in zaveden kmet za pravice stare pravde.

Njegovemu spominu se je poklonila ob njegovi prerani smrti cela českoslovaška republika, njegovemu spominu pa se danes klanjamo tudi mi — slovenski kmetje.

Ko prečitaš Kmetski list, da ga prečitaš tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Rusi in Japonci

Te dni so objavili japonski časopisi važno novico, zaradi katere se sicer na videz nikdo v Evropi ne razburja, ki pa povzroča hude skrbi Angležem, v prvi vrsti pa Japoncem seveda. Japonski listi namreč poročajo, da se je kitajski Turkestan pretvoril v samostojno republiko, ki je pristopila v zvezo ruskih sovjetskih republik. Kitajski Turkestan je trikrat tako velik kot Jugoslavija. Prirodna bogastva dežele so velikan-ska. Rusija je zgradila v zadnjih letih skozi celo pokrajino moderno avtomobilsko cesto in obrnila ves promet in vse gospodarstvo v smeri Rusije. Kitajci so se trudili, da bi prekrizali ru-ske račune, toda njihovo prizadevanje je bilo brezuspešno. Rusi so po celi turkestanski re-publiki nasejali močne vojaške postojanke, uvedli letalski in avtomobilski promet, tako je postala nova pokrajina tesno zvezana z ostalo Rusijo. Japonski listi so mnenja, da pomeni pri-ključitev turkestanske republike k Rusiji sunek v angleško gospodstvo nad Indijo. Istočasno po-ročajo tudi japonski časopisi, da so Rusi sklenili s Kitajsko tajno pogodbo, ki je naperjena proti japonskim interesom.

Enako kakor so zavzeli Rusi kitajski Turke-stan, tako se pripravljajo tudi v zunanji Mon-goliji. To ogromno pokrajino so Rusi stvarno že zavzeli. Ruske čete držijo varnostno stražo, zgra-dili so prvovrstne ceste, uvedli avtomobilski in letalski promet, tako da je samo še vprašanje časa, kdaj se bo zunanja Mongolija tudi pravno priključila Rusiji. Mongolija je večja kot Bal-kanski polotok.

Vanče Mihajlov

Sofijsko sodišče je obsodilo te dni vodjo ma-kedonskega komiteja znanega hajduka Vanče Mihajlova na dosmrtno robijo. Ker pa je Mihaj-lov odsoten in živi baže prav razkošno nekje v Turčiji, ostane težka obsodba, se razume, samo na papirju.

Praznična srajca

... uporabljala bom vedno samo

SCHICHT^{ovo}
TERPENTINOVNO MILO

za namakanje pa žensko hvalo

Na dan pokojnih

V času, ko se priroda pripravlja za zim-ski mir, se tudi ljudje za trenutek umirimo in se zamislimo.

Kam pelje pot, ki gremo po njej? Hodili so pred nami tisoči in tisoči, hodili so in de-lali, se veselili in trpeli, upali in se žalostili, dokler končno niso dospeli »na tisto tiho domovanje, kjer mnogi spe nevzdravno spa-nje«, kakor tako preprosto in presunljivo pove pesnik Simon Gregorčič.

Prav kakor mati narava vse leto ustvarja, včasih vsa razkošna v morju sončne luči, včasih kakor jezna in užaljena v blisku in gromu in divjem neurju, tako so oni, ki so živeli pred nami, delali in trpeli za nas. Zato je prav, da posvetimo vsaj en dan v letu tudi njih spominu.

Ni pa dovolj, če gremo na grobove, če nesemo tja cvetja in prižgemo sveče pokoj-nim v spomin. To je vnanost, ki je sama zase brez pomena, ako je ne spremlja resnično, globoko notranje občutje.

V vrvenju vsakdanjosti to radi pozab-ljamo in cenimo brezpomembno vnanost že kot duhovno vrednoto. Zato pa se poglobimo vsaj na dan, ki je posvečen pokojnim. Potru-dimo se, da se jim bomo duševno približali in skušali razumeti njih vrline in napake. V življenju namreč največkrat grešimo s tem, da rodove, ki so delali pred nami, sodimo in obsojamo radi njih napak. Ni namreč vse narobe, kar se nam kdaj narobe zdi. In poleg tega se moramo vedno zavedati, da mi, ki danes živimo in delamo, nosimo v sebi ne le telesno, ampak tudi duhovno dedščino svojih prednikov. Radi tega moramo stremeti za

tem, da ne bomo rušilci in sodniki prošlosti, ampak živa vez med njo in bodočnostjo, torej tvorci sedanjosti in glasniki bodočnosti.

Samo ozrimo se malo okrog sebe, pa bo-mo takoj spoznali pravilnost teh trditev. Kaj daje tako silno življenjsko silo židom? Brez dvoma je med drugimi činitelji tu silno važna — tradicija, živa povezanost s prošlostjo, iz katere izvira moč za sedanjost in vera v bo-dočnost. Ali pa pogledjmo Angleže, kako spo-štujejo svojo prošlost, kako so neločljivo po-vezani z njo in kako iz nje rastejo v najmoč-nejše gospodarje sveta!

Tisti, ki so pred nami odšli v večnost, so želeli, da živimo. Zato jih počastimo, ako v mislih nanje delamo za sedanjost in bodočnost.

Železniška nesreča v Srbiji na progi Niš-Beograd

Poleg druge škode so tudi človeške žrtve: 4 mrtvi in okrog 20 ranjenih

Na mali postaji Aračič v Srbiji se je te dni pripetila huda železniška nesreča, ki je poleg blagovne škode zahtevala tudi več človeških žrtev. Na tej postaji sta namreč trčila skupaj tovorni vlak, ki je vozil iz Beograda, in brzec, ki je vozil proti Beogradu. Tovorni vlak je imel nekaj zamude in je vozil s pospešeno hitrostjo, da bi to zamudo nadomestil. Zato je tudi na po-staji Aračič, kjer sta se vlaka srečavala, zapeljal nekoliko dlje nego bi bil smel. To je bržkone

postalo usodno. V trenutku, ko je pripeljal na tir ta vlak, je z nasprotne strani s polno brzino pridrvel brzec po istem tiru. Strojvodja radi megle in dežja menda ni opazil signala, ali pa ga je opazil prepozno, in nesreča je bila tu.

Glavni vzrok nesreče je bila bržkone gosta megla. Razumljivo je, da je trčenje ob taki hi-trosti imelo strahovite posledice. Lokomotivi obeh vlakov sta se zaleteji s tako silo druga v drugo, da sta se najprej postavili pokonci, malo pa se prevrnili vsaka na svojo stran. Takoj na mestu so bili ubiti: vojaška kurirja Pavao Ko-menović in Djuro Tomec, žandarmerijski kaplar Danilo Čakić in Čedomir Stanković, kurjač na tovornem vlaku. Bolj ali manj ranjenih je okrog 20 oseb. Med njimi je tudi pomočnik prometnega ministra, ki mu je ob trčenju padel s police te-žak kovčeg na glavo. Kako silovit je bil sunek ob trčenju, je razvidno iz okolnosti, da je neka-tere kovčke vrglo po 50 metrov daleč iz vlaka. Zelo nevarno ranjen in ves opečen je zlasti po trebuhu strojvodja brzovlaka.

Na kraj nesreče je odšla posebna strokovna komisija, ki bo skušala pojasniti vse vzroke te katastrofe in ugotoviti morebitne krivice.

Žopet nova zveza bojnikov

Pretekli teden je bila ustanovljena v Ljub-ljani nova zveza bojnikov. Ustanovni občni zbor se je vršil v Rokodelskem domu. Za pred-sednika je bil izvoljen katehet Miroslav Ratej iz Trbovelj, a v odboru nove bojvniške zveze so nahajajo med drugimi še sledeči člani bojvneki: župnik Hafner iz Starega trga, duhovnik Januš Gobec iz Maribora, katehet Kogej iz St. Vida, odvetnik dr. Voršič iz Ljubljane itd.

Ieden domače politike

Krog blizu vlade motre baje politični položaj mirno in rožnato. Pravi, da je v

JRZ

vpisanih že 140 poslancev. Prišlo bo menda v Narodni skupščini tudi več zakonskih predlogov v razpravo.

Združena opozicija

pa je v nedeljo zborovala v Šabcu. Tam je Ljuba Davidović ob navzočnosti prvakov združene opozicije proglasil zahteve Združene opozicije kot

10 zapovedi

Te so:

1. Pravica vseh državljanov na popolne državljanske in politične svoboščine, pravo demokracijo, pravi parlamentarizem, pravica naroda do svobodne organizacije zajednic od občine pa preko samouprav do najvišje dr-

Britanske-egiptski bataljoni so zavarovali svoje meje in čakajo za vsak slučaj na meji italijanske Eritreje. Slika nam predstavlja egiptskega kavalerista seveda na kameli

žavne oblasti. Svoboda posameznika naj bo urejena v soglasju z voljo Srbov in Hrvatov, enakopravnostjo interesov vseh pokrajin, vseh ver in vseh narodnosti.

2. Pravica naroda v teh težkih časih, da sam določa bremena in kontrolira gospodarstvo z javnim denarjem, da sam prešteje vsako paro državnega proračuna, ki ga samosilniške vlade zapravljajo. Javni uslužbenci morajo biti uslužbenci naroda, ne pa njegovi gospodarji.

3. Pravica naroda, da vlada s kapitalom, ne pa, da vlada kapital z narodom. Gospodarstvo se mora zgraditi od osnove pa vse do vrha.

4. Pravica do družine in pravica hranitelja na podporo, če je brez službe ali za delo nesposoben. Vsak državljan brez razlike naj ima pravico do brezplačnega zdravljenja pri zdravnikih in v bolnicah.

5. Pravica naroda, da bo Narodna banka zares narodna, da bodo njeni krediti znosni in da bo podpirala ne samo velekapital, marveč tudi malega podjetnika.

6. Pravica kmeta, da dosežejo njegovi proizvodi ceno in vrednost, tako da bo lahko za to, kar proda, kupil to, kar potrebuje. Kmet, ki nima zemlje, naj je dobi toliko, da

bo mogel prehraniti sebe in svojo družino. Pravica kmeta, da se z zdravo carinsko in davčno politiko okrepi kmetško gospodarstvo, ki je osnova vsega narodnega blagostanja.

7. Pravica delavca do primernega zasluž-

V mestu Port Elizabeth v Afriki imajo več farm, na katerih goje same najbolj strupene kače. Slika nam prikazuje zamorca, ki nese pošasti v laboratorij, kjer jim bodo odvzeli strup v zdravilne svrhe. Zamorci se počutijo pri tem poslu slično kakor Evropejci pri izdelovanju klobas.

ka in odmora. Delovni čas naj se zniža, da se bo na ta način lahko zaposlilo čim več brezposelnih in da bodo imeli delavci na razpolago več časa za svoj kulturni in duhovni razvoj.

8. Pravica naroda, da se v najpopolnejši

Iedenski zun.-politični pregled

V Albaniji

je vlada sklenila, da bo v vsakem pogledu in v vseh okoliščinah spoštovala in ohranila zvezno pogodbo od 22. novembra 1927 glede popolne ravnopravnosti med Italijo in Albanijo. Namen te pogodbe ni vojna, marveč samo ohranitev miru. V svoji želji za mir, bo Albanija tudi v bodoče ohranila prijateljske in dobre odnose z vsemi sosednimi državami. Albanija bo kazala vedno največje spoštovanje do DN, ker je ta mednarodna ustanova činitelj, ki je po svetovni vojni utemeljil neodvisnost in teritorialno celokupnost Albanije.

V Grčiji

zastopniki monarhističnega režima pozivajo narod, naj se 3. novembra, ki je določen za dan ljudskega glasovanja, nrod soglasno odloči za povratek kralja Jurija. V Patrasu so nastopili bivši ministrski predsednik Tsaldaris ter ministra Turkovasilis in Stefanopoulos. V Kalamatu je priredil shod šef stranke svobodomislecev. V drugih mestih so nastopili razni poslanci in voditelji ostalih strank. Po-

meri zajamči pravičnost v državi z izbiro sodnikov, ki bodo delili pravico po zakonu brez vsakega vpliva oblasti. Enaka mora biti pravica naroda, da sam izbira državne in smoupravne uradnike, ki bodo vršili svojo službo v korist naroda in brez vpliva oblasti.

9. Pravica naroda do blagostanja in miru v državi.

10. Pravica naroda, da sam odloča o svoji usodi.

Tudi nekdanji Pribečevići

samostojni demokrati

so v nedeljo zborovali v Zagrebu. Zastopanih je bilo okrog 300 delegatov in so sklenili obnoviti nekdanjo SDS (samostojno demokratsko stranko). Izvolili so akcijski odbor in bodo nadalje sodelovali z dr. Mačkom.

Po poročilih iz Addis-Abebe hoče abesinski cesar Haile Selassie odpeljati odstavljenega prejšnjega cesarja Lija Jassona v neko trdnjavo na jugu države. Lij Jasson prebiva namreč v ujetništvu in Haile Selassie se boji, da ga ne bi Italijani ujeli. Lija Jassona je ob nekem uporu njegova sestra Zaiditu proglašila za blaznega, ga pahnila s prestola in ga zaprla. Že 12 let živi v ujetništvu, priklenjen z verigo na svojega stražnika. Slika ga kaže v cesarskem oblačilu iz časa, ko je bil še cesar Abesinije.

vsod je prišlo do velikih manifestacij za kralja. Zborovanj so potekla mirno in v največjem redu.

V Atenah je na velikem ljudskem zborovanju govoril general Kondilis.

Vlada je sprejela sklep, da se ukine obredno stanje. Sklep je opolnoči stopil v veljavo. Bil je objavljen v posebni izdaji službenega lista.

Francija in Anglija

imata polne roke dela z laško abesinskim sporom. Medtem ko teče v Afriki kri, se v Evropi pleto zakulisna pogajanja. Menda je postala Afrika trd oreh in jabolko spora za marsikoga...

V kratkem izide v slovenskem prevodu
epohalna knjiga
Abesinija

Nerešeni problem Afrike.

Cena broš. Din 30.—; vez. Din 40.—.
Naroča se pri založbi „Dom“, Ljubljana

Kmetška mladina

Iz Zveze

Dne 9. in 10. novembra priredi društvo Bran-i-bor narodno obrambne dni. Za sodelovanje naših društev pri tej proslavi smo poslali navodila v naši zadnji okrožnici. Sprejela bodo še tudi govore.

Vrnite knjige. Pri Zvezi se bo v najkrajšem času ustanovila Dramatična knjižnica, v kateri bodo po možnosti vsa dramatska dela, ki so primerna za uprizoritev na kmetških odrih. Uresničitev te zamisli je velike važnosti za našo organizacijo. Da ne bo treba opominjati vsako društvo posebej, prosimo ob tej priliki za vračilo vseh iger, katere je Zveza izposodila v zadnjem času. Društva kmetških fantov in deklet, ki se še pripravljajo na prosvetno delovanje v zimski dobi, povprašujejo po dramatskih delih, ustreči jim ne moremo, ker smo vse izposodili. Zato: ne čakajte opomina in vrnite knjige takoj!

Znaki. Tovariška društva obveščamo, da nam bodo znaki kmalu pošli. Tam, kjer jih še nimate, jih naročite takoj, ker potem bo treba čakati na novo naročitev iz inozemstva, ki je zelo zamudna.

Legitimacije so nam popolnoma pošle in naročilom ne moremo ustreči. Istočasno sporočamo, da smo naročili nove v moderni in okusni obliki in izdelavi, ki bodo zelo praktične. Kadar dospejo, bomo sporočili.

Seja glavnega odbora Zveze kmetških fantov in deklet,

ki se je vršila v nedeljo, dne 27. t. m. v Celju, in ki so se je udeležili zastopniki iz vse Slovenije, je sprejela za pospešeno kulturno prosvetno delovanje v tej zimski sezoni več važnih sklepov. Določili so se termini, kdaj naj se vršijo trodnevni prosvetno-organizatorični tečaji posameznih pododborov:

Ptuj: 15., 16. in 17. decembra t. l.
Celje: 27., 28. in 29. decembra t. l. (dekliški) in 2., 3. in 4. januarja 1936 (fantovski).
Krško: 5., 6. in 7. januarja 1936.
Novo mesto: 29., 30. in 31. decembra t. l.
Ljubljana: 20., 21. in 22. decembra t. l.
Konjice: 8., 9. in 10. decembra t. l.
Logatec: 11., 12. in 13. januarja 1936.

Gornji termini so mišljeni za fantovske prosvetno-organizatorične tečaje, za dekliške pa se bodo naknadno določili, razen celjskega pododborov, ki je termin že določil tudi za dekliški tečaj.

Poleg tega so se obravnavale druge važne tekoče organizacijske in prosvetne zadeve, ki jih bodo posamezni člani Glavnega odbora, predsedniki Zvezinih pododborov, sporočili funkcionarjem vseh društev.

Uspešna seja glavnega odbora Zveze bo prav gotovo rodila željene rezultate, ker se je pokazala na njej volja do brezpogojnega dela in discipline v vsakem primeru.

Ormož

Tretja redna seja ptujskega Pododborov Zveze kmetških fantov in deklet se vrši v nedeljo, dne 3. novembra t. l. ob pol 8. uri zjutraj v posebni sobi gost. Skorčič v Ormožu. Poleg običajnega dnevnega reda se bo razpravljalo predvsem o tečajih in predavanjih v zimskem času. Vabim tovariše odbornike, da se seje polnoštevilno udeleže. Predsednik.

Gospa Ivanka ima prav!

Da ima rajsja, če postane pri pranju voda umazana, pravi gospa Ivanka. Je to mogoče? Da! Obilna, gosta in bela pena Zlatorogovega mila ima neverjetno moč, da razkroji in odplavi vsako nesnago, pa četudi se skriva v notranjosti tkanin. Perilo postane snežno belo in odplavljena umazanost počrni vodo.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Iška vas

Naše Društvo kmetških fantov in deklet je priredilo za svoje člane sadjarski tečaj. Fantom se je praktično obrazložilo in pokazalo obrezovanje in cepljenje sadnega drevja. Tečaj se je vršil na vrtu tov. Janeza Mazija in se ga je udeleževalo lepo število naših fantov.

Jakob Špicar

po vsej Sloveniji znan prosvetni delavec, je napisal novo izvirno ljudsko igro, »Magister Johannes in njegova vera«, ki naj izpodrine z naših odrov omledno tuje blago.

Krstna predstava novega dela bo na dan Vseh svetih na sokolskem odru na Jesenicah.

Medtem ko vrlemu narodnemu delavcu čestitamo, opozarjamo vsa podeželska diletantska društva, naj pri izbiri repertoarjev segajo v prvi vrsti po domačih delih.

Novice

Brez slave. Pod tem naslovom je izdal Vinko V. Gaberski v Celju v samozaložbi zelo interesantno knjigo, v kateri na zanimiv način in napeto opisuje doživljanje iz svetovne vojne. Knjiga obsega 160 strani in stane samo Din 25.—. Naroča se pri avtorju v Celju, Miklošičeva 10/I.

po vsej dravski banovini v korist ... Naj ne bo vasi, ki ne bi v teh dneh napravila svoje dolžnosti!

Steklina v Jugoslaviji. Za steklino oboli v Jugoslaviji na leto okrog 6000 oseb. Od teh jih umre povprečno 30, vsi drugi okrevajo.

Iz Pesnice je vozil posestnik Jerenc s tovrnim avtom proti Mariboru. V bližini Košakov se je z vso silo zaletel v brzojavni drog, ko je hotel prehiteti nekega voznika. Avto je močno poškodovan, posestniku se pa k sreči ni zgodilo nič hudega.

K Sv. Boftenku pri Središču se je iz Ptujja s kolesom peljal očeta obiskat železniški uslužbenec Martin Pohl. Med vožnjo je padel s kolesa in si zlomil desno ključnico.

V Središču je šel 27 letni Emeršič Alojz iz zidanice, ko ga je neznan moški iz zasede napadel s kolom. Emeršiča so našli nezvestnega in ga prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Slinovka in parkljevka. Kakor je obvestilo naše zunanje ministrstvo, vlada po vsej Julijski pokrajini slinovka in parkljevka, ki nastopa v zelo težki formi. Prebivalstvo obmejnega pasa se opozarja na to nevarnost, ker je bolezen lahko prenosljiva. Priporoča se radi tega, da se obmejni promet v Italijo čim bolj omeji, ravno radi tega, ker se bolezen po ljudeh lahko zanese tudi v naše kraje.

Za jesen in zimo

se oblečete najsolidneje in najceneje, če se poslužite pri nakupu moških in deških oblek, ter perila domačega izdelka iz lastne tovarne »Triglav« domače tvrdke J. Olup, Ljubljana. Poslovalnice: Stari trg 2, Pod Trančo 1 in Kolodvorska ul. 8. V zalogi imam vedno vse vrste sukna, kamgarna, hlačvine, barhenta in več vrst kotenine iz angleških, čeških in tuzemskih tovarn. Obleke in perilo izgotavljamo tudi po meri v najnovejših fazonah. Trgovci znaten popust. Moje geslo je: dobro blago, nizke cene!

Na Ježici je na znanem prelazu, kjer kamniška železniška proga preseka cesto, te dni Magistrov avtobus trčil v lokomotivo kamniškega vlaka. Avtobus je pri tem zdrčal po pobočju ter se ustavil ob brzojavnem drog. Potniki so se pač močno prestrašili, drugače se jim pa ni zgodilo nič hudega. Kamniška lokomotiva je sicer ostala na progi, vendar je ob trčenju dobila tako naduho, da ji je morala druga iz Trzina prisopihati na pomoč. Tudi avtobus je precej poškodovan in bo stalo popravilo okrog Din 20.000.—.

V Kirarju so orožniki prijeli Franca Majcena, ki je oskrnil neko 9-letno deklico, letos julija meseca. Pred kratkim je hotel enako zlorabiti dve 11-letni dekletci, ki pa sta mu ušli. Vse tri deklice so takoj spoznale v Majcenu pohotneža, ki jih je zlorabil, oziroma hotel zlorabiti. Za prvo deklico je Majcen že priznal in čaka v ptujskih sodnih zaporih nagrade za svojo grdobjo.

Na Pragerskem so orožniki aretirali nekega Franca Krapša, brezposelnega delavca iz Krčevine pri Ptujju. Imel je na vesti več tatvin. Odpeljali so ga v Ptuj, kjer pa se je v policijskih zaporih sodil sam. Obesil se je na vrv, ki jo je imel mesto hlačnega pasu.

Nj. Vis. knez Pavle se nahaja od preteklega tedna v Londonu. Tam je imel razgovore z vodilnimi angleškimi politiki.

V Spodnji Hajdini pri Ptuj se je zglasila neka 15-letna dekle iz Radvanj pri Mariboru. Lagala je, da jo je povozil neki kolesar in da ne more nikamor več. Posestniki Elizabeti Kardinarjevi se je tako zasmilla, da jo je dva dni imela pri sebi. Končno pa je prevejanka izginila in za plačilo odnesla usmiljeni posestnici — več obleke.

V Hočah pri Mariboru se je v trenutku duševne zmedenosti ustrelila učiteljica Milica Vukadinovičeva. Zadelo se ni smrtno, vendar se od nedelje, ko se je to zgodilo, do ponedeljka še ni zavedela.

Blasnikova „Velika Pratika“ za leto 1936

je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni
**J. Blasnika nasl., Ljubljana,
Breg 10 in v vseh večjih trgovinah**

Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. — Zato ga hoče imeti leto za leto vsaka slovenska družina. — Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike „POKLON MODRIH“

V Rušah so orožniki aretirali 15-letnega Antona L. Deček je vzlic mladosti zašel na kriva pota in se vdal tatvini.

V Mariboru je 52-letni zasebni uradnik Alfred Cotič pred časom svoji lastni materi — odgriznil nos, ker mu baje ni hotela dati denarja. Za to divjaštvo mu je sodišče odmerilo 4 mesece strogega zapor.

V Zg. Kungoti sta dva mlada človeka, eden kovaški pomočnik, drugi delavec po poklicu, izdelovala ponarejen denar. Oba sta pod ključem.

V Trzinu je tkalski mojster G. Pavlin po celoletnem trudu napravil lastno letalo. Dolgo je 3 in pol metra, čez razpeta krila pa meri 5 metrov. Strokovnjaki se jako pohvalno izražajo o letalu.

V Ribniškem selu pri Mariboru je neki pijanec pljusnil lonec vrelega mleka v obraz 53-letni kočarici Ivani Kroisovi. Reva, nevarno opečena, leži sedaj v bolnišnici.

Na Bizeljskem so v nedeljo na njegovi rojstni hiši v Stari vasi odkrili spominsko ploščo utemeljitelju novega slovenskega vinarstva Ivanu Balonu.

V Škofji Loki že tretji teden stavkajo delavci tovarne »Šešir«, 160 po številu.

Jesensko sajenje - sadno drevje,

visoko in pritlično od priznanih sort po zmrenih cenah. Zahtevajte cenik.

Kmetijska družba v Ljubljani
Novi trg 3.

V Hrastniku prično graditi novo cerkev. Delo je poverjeno domačemu stavbeniku g. Božiču iz Trbovelj.

V Prečni pri Novem mestu je začela poslovati opekarna družba »Dolop«.

Pri Sv. Martinu niže Ptuja je Drava naplavila truplo nekega starčka. Sumijo, da gre za bogatega 76-letnega posestnika Franca Korošca iz Petrovcev. Prišel je ondan v Maribor, ker je imel naslednjega dne opraviti na sodniji. Na sodišče ga pa ni bilo in tudi domov se ni vrnil. — Zanesljivo pa niti po sodni obdukciji niso mogli ugotoviti, kdo je utopljenec.

Gospodarstvo

Nova uredba o zaščiti kmeta

(Nadaljevanje.)

Nova uredba in zadruga

Za zadrugo so nedvomno najvažnejše odredbe člena 4., ki določa, da predpisi nove uredbe sploh ne veljajo za terjatve kmetijskih zadrug in njihovih zvez, marveč da bodo zadruga izterjavale svoje terjatve od kmetijskih dolžnikov po odredbah, ki jih bodo predpisale pristojne zveze, odnosno za zveze pa Glavni zadrugi savez v Beogradu. Očividno se zdi merodajnim faktorjem poseben način obravnavanja terjatev kmetijskih zadrug umesten in so zato tudi v novi uredbi izrečno uzakonili izločitev terjatev zadrug. V tem je videti priznanje zadrugištvu, ki dane svobode in izjemnega stanja ni zlorabilo, marveč si samo stavilo omejitve pri izterjavanju, upoštevajoč težke prilike kmeta-dolžnika. Z ozirom na ta predpis bodo zveze sestavile nove odplačilne načrte, seveda sporazumno s svojimi članicami ter jih predložile v odobritev kmetijskemu ministru. Dosedanji odplačilni načrt, objavljen v našem Zadrugnem vestniku z dne 15. maja t. l., je razveljavljen, ker je razveljavljena uredba z dne 2. februarja t. l., na katerem sloni.

Opozarjamo zadruga, da navajamo nekatere za nje važne določbe tudi spodaj.

Znižanje dolgov

Glavna novost in poudarek nove uredbe leži na členu 5., ki govori o znižanju kmetijskih dolgov. Te ugodnosti se lahko posluži le oni zaščiteni dolžnik, čigar skupni dolgovi (nastali pred 20. aprilom 1932) znašajo preko 50% vrednosti njegovega premoženja. Ako hoče dolžnik doseči znižanje svojih dolgov, mora postaviti poseben predlog pri pristojnem sreskem sodišču, ki uvede posebno postopanje za presojo vrednosti proslilčevega premoženja. Vrednost zemljišč se ugotovi na ta način, da se vzame za osnovo čisti katastrski donos in dobljeno vsoto pomnoži s količnikom, ki bo šele določen s posebnim pravilnikom; ta bo vseboval tudi navodila, kako se sploh ugo-

tavlja vrednost premičnin in nepremičnin. Seveda je zelo mnogo odvisno ravno od tega, kako se bo cenitev izvedla, ker od načina ocenitve dolžnikovega premoženja zavisi, koliko dolžnikov se bo smelo posluževati znižanja dolgov, če se bo namreč cenilo nizko, bo več dolžnikov prezadolženih preko 50% ter bodo smeli zahtevati črtanje dolgov in obratno.

Po izvršeni cenitvi in presoji bo sodišče, če ugotovi, da je proslilčev predlog utemeljen, izdalo odločbo, s katero se proslilčevi dolgovi znižajo na 50% vrednosti njegovega premoženja. S tem se seveda znatno zboljša dolžnikovo premoženjsko stanje, na drugi strani pa znatno poslabša položaj upnikov, v katerih škodo se izvrši črtanje dolgov. Ker je to preobčutno za posamezne upnike, je država obljubila, da bo za odpisane kmetijske dolgove v višini preko 50% pa do 80% od vrednosti dolžnikove imovine, s posebnim zakonom odredila pravično državno odškodnino. Izšel bo torej poseben zakon, ki bo določil, na kakšen način in koliko dobijo povrnjeno upniki, katerih terjatve so bile odpisane v korist kmetov-prezadolženecv. Ze beseda: pravična kaže, da upniki ne dobijo vsega, kar se je črtalo, marveč samo toliko, kolikor se bo smatralo, da je pravično in primerno. Uredba sama pa tudi pravi, da bo zakon predpisoval odškodnino le za odpisane dolgove v višini preko 50% pa do 80% vrednosti dolžnikovega premoženja, iz česar sledi, da dolgovi preko 80% vrednosti dolžnikovega premoženja pri odškodnini sploh ne pridejo v poštev, marveč se jih bo kratkomalo črtalo brez kakšne odškodnine, ker se smatrajo že itak izgubljeni.

Važen je pri tem tudi oni odstavek, ki pravi, da se bo pri znižanju dolgov obdržal vrstni red vknjižb, odnosno z vknjižbo zavarovanih terjatev tako napram dolžniku-kmetu kot tudi napram državi. Ostanek po poplačilu vseh z vknjižbo zavarovanih upnikov se bo razdelil sorazmerno med nezavarovane upnike. Tudi ta predpis kaže, da je zemljejknjižno zavarovanje vedno priporočljivo.

Naše zadrugištvu in nova kmečka zaščita

Dne 24. oktobra t. l. je bila v Ljubljani seja celokupne uprave (načelstva in nadzorstva) Zveze slovenskih zadrug. Glavni predmet razgovora je bil, sklepanje o tem, kakšno stališče naj zavzamejo naše zadruga do vprašanja kmečke zaščite z ozirom na določila nove uredbe. Zveza je priredila pismeno anketo o tem vprašanju in naloga se je bila ravno, da na podlagi došlih odgovorov določi stališče našega zadrugištva. Anketa je pokazala, da je velika večina zadrug za dosedanji zadrugi odplačilni načrt in to iz razloga, ker zadruga kot istočasne predstavnice upnikov in dolžnikov, ki so oboji kmetijski ljudje, ne morejo niti izdatnejše znižati obrestne mere, dokler jim uredba o maksimiranju obresti ne nudi sankcije za enako znižanje vložne obrestne mere, niti ne morejo priznati dolžnikom odpisov, ker so po veljavnih zakonih dolžne naloženi denar vrniti vlagateljem, razen če in v kolikor bo dejansko država plačala te odpise.

Kljub tako jasnemu rezultatu ankete Zvezna uprava vendarle ni napravila novega načrta, ker je medtem dospela tudi vest, da smatra pristojno ministrstvo, da velja za zadruga še nadalje dosedanji zadrugi odplačilni načrt, priob-

čen v letošnjem Službenem listu z dne 20. julija in da bo v najkrajšem času ta načrt deloma ali popolnoma potrjen tudi po novi uredbi. Uprava je zato sklenila, priobčiti pristojnemu ministrstvu rezultat zadrugne ankete in tako nuditi priliko, da ta oblastva lahko na podlagi zbranega materiala ukrenejo vse potrebno, da bo neškodljivo obstoj zadrugne organizacije in interesov desetstisočev malih vlagateljev nudila zadolženim kmetom največje ugodnosti.

Žganje z nad 50 odstotki alkohola se bo trošarinilo kot špirit

Finančni minister dr. Dušan Letica je na podlagi čl. 68. zakona o državni trošarini izdal sklep, da je treba pod žganjem razumeti samo take destilate sadja, droži, grozdja itd., ki pri izdelovanju ne vsebujejo nad 50 odstotkov alkohola in ki ohranijo značilne lastnosti sadnega žganja, in sicer vonj in okus sirovine, iz katere so izdelani. Drugi destilati, ki pri proizvodnji dobe moč nad 50 odstotkov ali destilati, ki izgube lastnosti sadnega žganja ne glede na moč, so špirit in kot taki podvrženi državni trošarini. Žganje nad 50 do 60 stopinj, ki bo na dan uveljavljenja tega sklepa v skladišču ali že gotov izdelek, bodo popisali in vodili v evidenci do potrošnje. Fi-

Zdravje Tvojih zob ohrani

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

nančna ravnateljstva imajo nalogo, da takoj odrede s pomočjo oddelkov finančne kontrole popis žganja s preko 50 do 60 stopinjami pri izdelovalcih in točilcih na drobno in na debelo in da vodijo o tem žganju do poštornje točno evidenco. Ta sklep stopi v veljavo z razglasitvijo v »Službenih novinah«. Od tega dne je prepovedano pridelovanje in prodaja žganja z nad 50 stopinj jakosti.

Organi finančne kontrole morajo strogo paziti, da žganje, ki bo po tem roku prišlo v promet, ne prekorači 50-odstotne jakosti. V tem primeru je treba takoj pobrati trošarino, kakor za špirit. Količine žganja s preko 50 do 60 stopenj, ki bodo v zalogi, je mogoče izročiti v promet do popolne prodaje s potrdilom pristojnega organa finančne kontrole, da spada to žganje v zaloge, ki so obstojale pred uveljavljenjem tega sklepa.

Sadjarska razstava na Trebeljevem

Na Vel. Štangi v trebeljevski občini nad Litijo so letošnji spomlad tamošnji kmetje ustanovili podružnico Kmetijske družbe. Ugledni in zavedni kmetje so to bili, ki niso ustanovili svoje gospodarske organizacije le radi lepšega, temveč so z njo hoteli doseči zboljšanje in napredek kmetijskega gospodarstva. Sklenili so nabaviti več vrst kmetijskega orodja, sadnih škropilnic itd. Kot prvo večjo prireditev pa so sklenili sadno razstavo. V prostorih občinske hiše na Vel. Štangi je razstavilo večje število kmetov krasno sadje, ki se ga malokje vidi. Posebno hruške so lepe. Razstavo samo je organiziral občinski tajnik g. Krabica. Razstava je vzorna in jo priporočamo vsem, da si jo ogledajo. Trajala bo do nedelje 3. novembra.

Vojna v Afriki

Ko so zavzeli Italijani Aduo, so odkrili tudi iz Italije pripeljan spomenik v zadnji izgubljeni vojni padlim bojevnikom. Ob tej priliki pa

Prodori italijanske vojske v Tigreji se še ne morejo smatrati kot nova ofenziva, ker se Abesinci po naredbah vrhovne komande umikajo, tako da do večjih spopadov sploh ni prišlo.

Kar se tiče obrambe Makale so informacije protislovne. Vse pa kaže, da Abesinci tega mesta ne bodo branili z vso odločnostjo, nego se pripravljajo na borbo na položajih, ki so mnogo dalje proti jugu. Italijani se skušajo sedaj čim boljše zavarovati na obeh straneh, ker se ob njihovih bokih koncentrirajo močni abesinski oddelki, ki bi lahko zaustavili italijansko prodiranje. V ostalem so Italijani včeraj zavzeli le položaje, ki so jih pri prvi ofenzivi izvojevali, s katerih pa so se morali spriti abesinskega protinapada umakniti.

Položaj na jugu

Na južni fronti so Italijani prodrli do Goraheja, vendar trdnjave še niso zavzeli. Italijanska vojska napreduje vzdolž reke Uebi-Sebeli. Abesinci se ji mnogo ne upirajo.

Posebni zastopnik jemenskega imama v Abesiniji Said Mohamed je dal poročevalcu agencije v Addis-Abebi izjavo, v kateri je naglasil, da biva v Abesiniji okrog 100.000 Jemencev, ki so pripravljeni se boriti proti Italiji. Poročevalec pravi v svojem poročilu nadalje, da se v Addis-Abebi dan za dnem zbirajo Abesinci iz zapadnih krajev države in hočejo na fronto, abesinski vladar pa je zmanjkalo orožja, tako da jih zaenkrat še ne more sprejeti v vojsko.

Rudolf Gaj:

Izobčenci

(Nadaljevanje.)

Ta svojevrstna Matjaževa izpoved je napravana na vse navzoče močen vtis; toda najbolj se je poznalo na Petru, kako globoko jo je razumel. Potrepal ga je zato po rami in dejal:

»Globoka je to resnica, vse kar si povedal, tovariš!«

»Resnica, resnica!« sta hkratu s prikimavanjem glave pritrdila tudi Jernač in Nevinka.

Medtem se je bilo v šotoru zmrčilo in Nevinka je napravila luč.

»Matjaž! Ali hočemo morebiti malo zapeti?« je menil skoraj proseče Jernač. »Tri dni te že nisem čul, pa mi je resda dolgčas!«

»Daj, daj, Matjaž!« je prosila tudi Nevinka. »Ali ti naj prinesem kitaro?«

»No, pa prinesi, Nevinka!« se je naposled udal dobrovoljno Matjaž.

Nevinka je prinesla iz ozadja kitaro, ki je nevidno nekje visela na stebri, ter jo izročila Matjažu.

»Ali ljubiš tudi ti godbo in petje?« se je vprašaje ozrl Matjaž na Petra, medtem ko so njegovi prsti že zaplesali preko kitarinih strun.

»To se razume; saj mi je že pri samem pogledu na kitaro toplo pri srcu,« je odvrnil Peter veselo.

Krepek tenor, ki bi ga sicer ne bi bil marsikdo prisodil Matjažu je zadonel po šotoru in kmalu so se mu pridružili še ostali trije glasovi, ki so se zlili zdajci v neverjetno ubrani kvartet:

»Nocoj še, o dekle, natrgaj mi rožice,
Oj rožice rudečih: ljubezni spomin;
Saj veš, da te zmiraj mi nimamo ljubie —
Zakaj pa naj sicer nam rožica zraste,
kot da se utrga ljubezni v okras...?
Zveneti tako ni prijetno sam zase,
to njim, neljubečim, naj bo v opomin!«

Zadnji odmev pesmi se je izgubil v noč, toda zvoki kitarnih strun so zveneli še naprej. Trgali so se nekam bolešno od svojih strun, dvigali se trepetaje nad glavo onega, ki jih je izvajal, in zamirali počasi tam za šotorovim platnom. Matjaž je odložil kitaro.

»Nič posebno se mi ne ljubi nocoj; to žganje me je nekam utrudilo. Peter, ali pojdeva spat?«

Ker mu je Peter prikimal, sta tovariša vstala, se poslovila od Jernača in Nevinke, vzela s seboj dve rjuhi in svečo ter izginila v svoj blog.

III

Drugo jutro je bilo sonce že precej visoko, toda Peter je bil zbujen že od njegovega vzhoda. Razmišljeval je o svojem novem položaju in o vsem tem, kar je bil doživel včerajšnji dan. Nikoli bi ne bil verjel, da zamore takole življenje nuditi še toliko ugodja. Komaj je prišel, se je že počutil tako domačega, kakor da bi bili vsi

ti ljudje že njegovi stari znanci. Kako je to prijetno, če ti nihče ne zameri, ako nimaš zlikanih hlač, ako ni kravata moderna in pravilno zavozljana in ako nimaš dostojno pobarvanih nohtov! In tu, v tem svežem gozdnem okrilju se diha tako svobodno, tako brezskrbno in oživljaljoče! Skoro se počutiš kakor odrezan od sveta, ki ti sicer pripoveduje mične bajke o svobodi, v resnici te pa le kuje v težke okove. — Mislil je na včerajšnji bratski sprejem in na to skromno, a vendar odlično pogostitev. Odkod jim tu neki še meso, čaj, kava in žganje? Ali imajo ti ljudje denar in odkod? Domislil se je Jernača in obšla ga je nekaka nejasna slutnja. Toda tega se je hitro otresel in mislil je rajši dalje na Nevinko in Matjaža, mislil na sinočno pesem in na kitaro, ki se je ob koncu glasila nekam tako trepetajoče. Ta Matjaž, se mi zdi, mora biti poseben človek. Gotovo se je sinoči moralo goditi nekaj posebnega v njegovem srcu, zakaj drugače bi ne bil silil tako zgodaj spat. Kdo ve? Na vsak način mora biti krasen dečko.

»Dobro jutro, tovariš!« ga je prekinil v razmišljanju Matjaž. »Kako si prespal prvo noč v našem blogu?«

»O hvala! Izvrstno, ti rečem. V tem svežem zraku mora človek dobro spat, če drugače nikjer na svetu ne bi! In ti?«

»Tudi precej dobro, tovariš — toda šele po polnoči...«

(Se nadaljuje.)

Na somalijski fronti so laške patrolje pogonale v beg neko abesinsko četo med Skilavo in Gorahajem. Tudi na tem bojišču se je več poglavarjev vdalo. Zaplenili so 730 pušk. Letala vrše redno izvide na eritrejski in somalijski fronti.

Ras Kasa in Ras Seyoum se bosta postavila nasproti italijanski vojski pri prodiranju proti Makali in po možnosti preprečila zavzetje Makale. Kakor so javili razni izvidniki, imata oba poglavarja zbranih okoli 200.000 vojakov.

Zamorci in vojna

Znano je, da je eden izmed treh razlogov, zakaj so se Angleži v italijansko-abesinskem sporu z vso odločnostjo zavzeli za Abesinijo, ta, da pridobe simpatije svojih kolonijalnih narodov v Afriki. Nad 40 milijonov črncev najrazličnejših plemen po vseh afriških kolonijah obsoja namreč napad Evropejcev na poslednjo neodvisno državo črnega rodu. Vsa črna Afrika je enih misli in enega srca na strani napadene Abesinije. Napad na abesinsko svobodo smatrajo črneči za skupno stvar vseh zamorcev in mislijo, da jim bodo Evropejci po zmagi nad Abesinijo odvzeli še ono malo pravic, ki so jih ohranili pod tujim gospodstvom. Zaradi tega raste po vseh krajih Afrike silno nerazpoloženje proti Evropejcem. Največja nevarnost preti seveda Angležem, ki imajo skoro eno tretjino Afrike v svojih rokah.

Da bi ohranili simpatije podjarmljenih črnih plemen, so Angleži stopili na stran Abesinije in branijo njeno neodvisnost in svobodo. Zato so stopili Angleži v ospredje tudi pri Društvu narodov ter dosegli proti Italiji takozvane sankcije. Sankcije vsebujejo prepoved uvoza vseh vrst orožja in vojnih surovin v Italijo. Nadalje se prepovedujejo Italiji vsi krediti. Ako bi te sankcije (kazni) ne zadostovale in ne privedle do prekinitve vojne, bodo države članice Društva narodov v prvi vrsti Anglija,

tem več zaupanja uživa pri črnih afriških plemenih.

Purani

zaklani in živi ter druga perutnina stalno na zalogi. Cene zmerne. Pri večjem odjemu znaten popust. Prodajalna

Kmetijske družbe v Ljubljani

Igriška 3.

Radio

od 3. do 10. novembra 1935.

Nedelja, 3. novembra. 7.30: Kmetijsko predavanje: O kmetijski zaščiti (dr. Schauer Dolfe) — 9.45: Versko predavanje (prior Valerian Učak) — 16.00: O zimski zelenjavi (gdč. Traven Albina).

Ponedeljek, 4. novembra. 18: Zdravniška ura: O motnjah v srcu (dr. Bogomir Magajna) — 18.40: Kulturna kronika: Podpirajmo našo knjigo (g. prof. France Vodnik).

Torek, 5. novembra. 18.40: Vzgojni pomen družine (dr. Stanko Gogala).

Sreda, 6. novembra. 18.40: Sueški prekop (g. Rudolf Dostal).

Četrtek, 7. novembra. 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič).

Petek, 8. novembra. 11.00: Dan miru (g. Vojko Jagodič) — 18.00: O gospodinjstvih nadaljevalnih šolah (ga. Anka Mešiček) — 18.40: O zaščiti upnikov (dr. Joža Voršič) — 20.00: Spominska proslava Davorina Jenka.

Sobota, dne 9. novembra. 18.40: Pereča zunanje politična vprašanja (g. dr. Alojzij Kuhar).

Sejmi

3. novembra: v Zagorju ob Savi, Raskrižju pri Ljutomeru, Pišecah.

4. novembra: v Braslovčah, Sv. Lenartu nad Laškim, Sv. Pavlu pri Preboldu, Novem mestu, Kranju, Višnji gori, Preski pri Medvodah, Murski Soboti, Št. Jerneju, Celju, Lesičnem pri Pilšanu.

5. novembra: v Krškem, Ptuj, Dol. Lendavi, Beltincih, Sv. Lenartu v Zabukovju nad Sevnico.

6. novembra: v Kropi, Vel. Laščah, Mengšu, Vrhniki, Jesenicah na Gor., Novi Cerkvi, Brežicah, Rečici v Sav. dolini, Sv. Lenartu v slov. gor., Selnici na Dravi, Sv. Vidu pri Ptuj, Peklu pri Poljčanah.

7. novembra: v Mokronogu, Turnišču.

8. novembra: v Ljutomeru.

9. novembra: v Št. Vidu pri Stični, Ponikvi.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'40
1 nemška marka	Din 17'60
1 švicarski frank	Din 14'24
1 angleški funt	Din 215'—
1 avstrijski šiling	Din 9'—
1 francoski frank	Din 2'89
1 češkoslovaška krona	Din 1'81
1 italijanska lira	Din 3'56

Naš pravi domači izdelek!

Med

cvetlični in ajdov, kupimo po dnevnih cenah. Samo prvovrstno blago, pod šifro »Med« 1935.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Prima jabolka

za takojšnjo in zimsko uporabo, najskrbneje sortirana, po nizkih cenah vedno na zalogi. Oglejte si

»STALNO RAZSTAVO SADJA«

Kmetijske družbe v Ljubljani

Novi trg 3.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: »Kmetijski dom«. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000'—

Rezerve: Din 1.300.000'—